

Indstilling

Fagbladet 3F har med en omfattende række af journalistiske produkter afsløret kritisabel håndtering af asbest i Danmark. For de fleste var problemer med håndtering af asbest gået i glemmebogen. Men over 300 danskere mister hvert år livet på grund af asbest – det er flere, end der dør i trafikken.

Morten Halskov og Asger Westh har med grundig research og stor vedholdenhed dokumenteret, at mange virksomheder svindler med eller ser stort på reglerne for arbejde med asbest. Dermed udsætter virksomhederne mange arbejdere for en meget alvorlig livsfare.

I 82 artikler viser journalisterne, hvordan håndværkere og lærlinge samt børn i institutioner og borgere stadig bliver udsat for det livsfarlige støv. Også myndighedernes håndtering, der er præget af store svigt med kontrol og sanktioner, er blevet afsløret og belyst.

Konsekvent har Fagbladet 3F forsøgt at efterprøve og dokumentere påstande fra mundtlige og skriftlige kilder – og konfronteret de ansvarlige med oplysningerne. Fagbladet 3F har således via omfattende anmodninger – og gentagne rykkere – om aktindsigt hos landets 12 politikredse, Arbejdstilsynet og landets domstole systematisk gennemgået samtlige knap 140 afgørelser i alle grove asbestsager i 2022. Samt beskrevet hver enkel af dem på et interaktivt Danmarkskort, hvor offentligheden for første gang får et samlet og unikt overblik over det enorme omfang samt hvor og hvordan reglerne om asbest er blevet groft brudt.

Via aktindsigt har Fagbladet 3F også afsløret, hvad der er givet af bøder for ulovlig håndtering af asbest i perioden fra 2016 til og med 2022. Ny viden selv for eksperter på området.

Fagbladet 3F har via interviews med de væsentligste aktører og adskillige eksperter på området beskrevet, hvordan asbest 37 år efter, at det blev forbudt at anvende i Danmark, udgør en alvorlig trussel mod folkesundheden. Særligt for de arbejdere, der ikke beskyttes.

Journalisterne har – med et tema i det trykte fagblad, nyheds- og baggrundsartikler, cases, longread, digital fortælling, video og podcast på den særlige temaside Livsfarlig asbest og med opslag på sociale medier – på en let forståelig måde formidlet et tungt emne, der berører tusindvis af mennesker i Danmark, som har mistet et familiemedlem eller en pårørende på grund af asbest. Heriblandt statsministeren, som i et opsigtsvækkende interview for første gang står frem og fortæller, hvordan hendes mor døde af asbestrelateret kræft.

Journalistikken er ført helt til dørs og har sat et overset emne på dagsordenen. Udover Fagbladet 3F's egne læsere af faglærte og ufaglærte danskere, har historierne spredt sig til landsdækkende, lokale medier og specialmedier, der har citeret langt hovedparten af artiklerne.

Fagbladet 3F's dækning har ført til en markant stramning af asbestreglerne i den arbejdsmiljøaftale, som Folketinget indgik i foråret 2023. Samt til, at beskæftigelsesministeren blev kaldt i samråd i en principiel asbestsag om Arbejdstilsynets brug af borgers bevismateriale. Samrådet har ført til, at ministeren

har bedt Arbejdstilsynet om at reagere hurtigere på klagesager, der omhandler asbest og bedt Arbejdstilsynet om at se på, om der kan laves en lovændring.

Desuden har Fagbladet 3F's afdækning af problemerne med asbest og bødeniveauet i andre lande ført til, at politikerne vil drøfte, om bøderne for overtrædelser af asbestreglerne i Danmark skal være højere end i dag.

Senest har Morten Halskov og Asger Westh igen vist, hvor vedholdende de følger asbest-problematikken. Forud for den store statslige nedrivning af minkfarme, der indeholder meget asbest, har de igen afsløret, at de seks virksomheder, der skal rive de over 1200 minkfarme ned, alle har begået flere overtrædelser af asbestreglerne. Hvis der ikke er styr på håndteringen af den livsfarlige asbest, kan det potentielt føre til dødsfald for de arbejdere, der skal stå for nedrivningerne og være til fare for naboer i området.

Vi har talt med naboer og borgmestre til minkfarmene, der er bekymrede.

Baggrundstjekket af de seks firmaer, der har vundet udbuddet om nedrivning for 3,7 milliarder af kroner er ekstremt mangelfuldt. De seks firmaer har tilsammen 299 påbud for dårlig håndtering af arbejdsmiljø.